

ปีพุทธศักราช ๒๔๙๖-๒๔๙๘

พรรษาที่ ๙ - ๑๑

จำพรรษาที่ วัดประชาคมวนาราม (ป่ากุงเก่า)
บ้านศรีสมเด็จ ตำบลโพธิ์ทอง อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด

ปฐมเหตุแห่งวัดป่ากุง

ประวัติย่อวัดประชาคมวนารามได้บันทึกไว้ว่า

...ต้นเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ ท่าน**พระอาจารย์ศรี มหาวิโร** ผู้เป็นศิษย์ของ
ท่าน**พระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต** และคณะประกอบด้วย **พระอาจารย์ป่อง พระอาจารย์
ทองใบ พระอาจารย์คุณ** ได้เดินทางจากจังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร ผ่าน
จังหวัดร้อยเอ็ดไปอำเภอกวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม

เจตนาท่านพระอาจารย์ศรีอย่างหนึ่งในการเดินทางผ่านมาทางแผ่นดินเกิดก็เพื่อ
เยี่ยมเยียนสนทนาศรัทธากับ**พระหลวงพ่อบ่อนศรี กิจจณาโณ** ซึ่งเป็นบิดาผู้บังเกิดเกล้า
ณ วัดป่าบ้านขามป้อม ท่านพระอาจารย์ศรีและคณะจึงได้ปักกลดพักอยู่ที่วัดป่าบ้าน
ขามป้อม กับพระหลวงพ่อบ่อนศรีผู้เป็นบิดา

ในขณะที่ท่านพักอยู่ที่นั่นมีผู้คนเลื่อมใสศรัทธาท่านเป็นอย่างมาก พระบางกลุ่ม
เลื่อมจากลาลักการะและความนับถือ สาเหตุเพราะกลัวท่านจะมาสสร้างวัดและในยุค
สมัยนั้นคนและพระแถบนั้นยังไม่เข้าใจเรื่องพระกรรมฐาน จึงต่อต้านท่านอย่างหนัก

เมื่อเป็นเช่นนั้นท่านจึงดำริเดินทางกลับร้อยเอ็ด มุกดาหาร นครพนม เพื่อ
กราบคารวะพระธาตุพนมอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งเส้นทางดุจดั่งเส้นทางนี้ท่านจะใช้เป็นเส้นทางเดิน
ประจำในฤดูแล้ง

ในขณะที่ท่านเที่ยววิเวกภาวนาผ่านมาทางบ้านหนองแดงในเวลาตะวันบ่ายคล้อย
จึงปักกลดพักในบริเวณป่า มีครูคนหนึ่งเป็นครูสอนนักเรียนอยู่ที่นั่น ชื่อคุณครูไคล
มองไปเห็นว่ามีพระตั้งกลดอยู่ ก็คิดว่าเป็นพระกรรมฐาน จึงกราบนิมนต์ให้เข้าไป
ฉันน้ำปานะที่บ้านหนองแดง เมื่อสนทนากันจึงทราบว่าเป็นหลวงปู่ศรี อดีตครูศรีที่
สละโลกก็ยกอบบวช เมื่อชาวบ้านและหมู่บ้านใกล้เคียงทราบข่าวก็หลั่งไหลกันมากราบ
คารวะจนกระทั่งมืดค่ำ

ตัวแทนชาวบ้านประกอบด้วย**พ่อใหญ่ขุนจง** บ้านหัวหนองน้อย **พ่อใหญ่จุ่ม
พ่อใหญ่ใบ** บ้านหนองแดง **พ่อใหญ่คำบุ** บ้านบาก เรียนถามท่านว่า “ท่านอาจารย์
จะไปไหน”

“เราจะไปข้างหน้า” ท่านตอบสั้นๆ

“ถ้าอย่างนั้น นิมนต์ท่านอาจารย์และคณะพักที่วัดป่ากุงข้าง (ร้าง) อันเป็นวัดเก่า
แก่ที่ร้างมานานนี้เสียก่อน เป็นที่สงบไม่มีใครกล้าเข้าไป จะมีก็แต่พวกโจรผู้ร้ายมี
วิชาอาคมแก่กล้า เมื่อเขาไปขโมยวัวควายได้มาแล้วก็นำมาชุกซ่อนที่นี่ และที่นี้ยัง
มีซากโบสถ์เก่า ๆ พุพัง เครือไม้ระโยงระยาง แม้แต่คนเลี้ยงวัวเลี้ยงควาย กลางวัน
แสก ๆ ยังไม่มีใครกล้าเดินผ่านเลยครับ”

๑ พ่อใหญ่ขุนจง

๒ พ่อใหญ่จุ่ม

๓ พ่อใหญ่ใบ

๔ พ่อใหญ่คำบุ

สภาพป่าบริเวณวัดป่ากงในปัจจุบัน

- ๑ พระประธานภายในโบสถ์โบราณซึ่งมีอยู่เดิมเมื่อเริ่มตั้งวัด
- ๒ หลวงปู่ศรี มหาวิโร ได้บูรณะซ่อมแซมใหม่ในปัจจุบัน

หัวหน้าชาวบ้านกราบเรียนด้วยกิริยาอันนอบน้อมว่า...

“วัดป่ากุงฮ้างนี้มีเนื้อที่ ๔-๕ ไร่ เป็นป่าดงพงทึบมีต้นไม้หนาแน่น โดยเฉพาะไม้กุง มีสัตว์ร้ายชุกชุม เช่น งู เป็นต้น เป็นที่เกรงขามของคนในถิ่นแถบนี้เป็นอย่างมาก ได้รับทราบจากผู้เฒ่าผู้แก่ว่าเป็นวัดร้างมาก่อนประมาณ ๒๐๐ ปี (สร้างประมาณปี ๒๓๑๓) และหมดสภาพความเป็นวัดแล้ว มีสภาพรกร้างว่างเปล่ามานาน แต่ไม่มีผู้ใดกล้าเข้าไปเอาจับจองเป็นเจ้าของ เพราะว่ามีคนเคยเห็นผีเปรตที่เป็นพระอดีตญาณู สูงเท่าต้นตาล เวลาเดินมีรอยเท้ากลับเข้าด้านใน เที้ยวเร่ร่อนหลอกลอนขอส่วนบุญจากผู้คนที่สัญจรผ่านไปมาให้เช็ดหน้ากันไปทั่ว ถ้าท่านอาจารย์ไม่กลัวผีเปรตและพวกโจรผู้ร้าย ก็นิมนต์อยู่โปรดพวกผมเถิดครับ”

เมื่อมีเหล่าชนผู้เลื่อมใส ต้องการจะให้พักอยู่ที่เสนาสนะป่ากุงฮ้าง (ร้าง) ซึ่งตั้งอยู่เลขที่ ๘๐ หมู่ ๑๑ บ้านป่ากุง ตำบลศรีสมเด็จ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดร้อยเอ็ด ห่างจากตัวจังหวัด ๑๙ กิโลเมตร และห่างจากเขตจังหวัดมหาสารคาม ประมาณ ๔๐ กิโลเมตร ท่านพระอาจารย์ศรี มหาวีโร จึงรับนิมนต์ของญาติโยมชาวบ้านหนองแดงจะพักให้ชั่วคราวก่อน

ด้วยความดีใจเป็นอย่างยิ่ง ต่างคนต่างก็นำเลื่อมหอนมาถวายท่านได้พักจำวัด

เช้าวันต่อมา ก็พากันมาทำกระต๊อบมุงหญ้าหลังเล็ก ๆ ให้ท่านและคณะอยู่

แม้ชาวบ้านจะยากจน ไม่มีเครื่องมือเครื่องใช้ในการก่อสร้าง ด้วยความที่อยากให้ท่านเห็นใจแล้วอยู่โปรดต่อไป ใครมีเรียวแรงก็ใช้เรียวแรง ใครมีมัดก็ใช้มัด ใครมีขวานก็ใช้ขวาน ทั้งถากทั้งฟัน เพียงวันเดียวทุกอย่างเสร็จเรียบร้อย

ในวันที่ ๓ ที่พัก ณ วัดป่ากุงฮ้างนี้ ท่านได้แสดงธรรมโปรดอุบาสกอุบาสิกาในถิ่นนั้น จนเกิดจิตศรัทธาเลื่อมใสในพระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดาอย่างแรงกล้า

ในวันที่ ๔ ท่านได้ลาญาติโยมเพื่อท่องเที่ยวกรรมฐานต่อไปตามสมณวิสัย ชาวบ้านโดยส่วนมากแสดงความอาลัยอาวรณ์เป็นอย่างยิ่ง บางคนร้องไห้ บางคนแว้ววอนให้อยู่ต่อ เขาบอกว่านานมาแล้วยังไม่เคยเห็นพระปฏิบัติดีปฏิบัติชอบและแสดงธรรมเข้าถึงใจอย่างนี้

เมื่อชาวบ้านรบเร้าขัดขวาง บางคนมีน้ำตานองหน้า แสดงอาการอาลัยอาวรณ์อยู่อย่างเห็นได้ชัด ท่านจึงสงสารและพิจารณาว่า “**ที่นี่เป็นสถานที่วิเวก สบายะ ญาติโยมมีศรัทธาพร้อมพรั่ง ควรที่เราจะสงเคราะห์เขาเพื่อมรรค ผล นิพพาน ต่อไป อันจะเป็นประโยชน์ใหญ่ในพระศาสนา**”

เมื่อท่านพิจารณาอย่างนั้นแล้ว จึงอยู่จำพรรษาและปฏิบัติภาวนาต่อไป

ในพรรษานั้นปรากฏว่า ได้รับความสนใจและความอุปถัมภ์จากประชาชนชาวพุทธทั้งในจังหวัดร้อยเอ็ดและจังหวัดอื่นๆ ทั้งใกล้และไกลเป็นจำนวนมาก ต่างก็พากันหลั่งไหลมาเพื่อทำบุญสุนทานและรับการอบรมเทศนาสั่งสอนจากท่านเป็นเนืองนิจมิได้ขาด จนเกิดศรัทธาเลื่อมใสในปฏิปทาของท่านเป็นอย่างมาก

พ่อใหญ่ชาลี มงคลลีลา

ยกตัวอย่างเช่น **พ่อใหญ่ชาลี มงคลลีลา** คนบ้านป่ากุง ได้ถวายที่ดินสร้างวัดเพิ่มเติมจำนวน ๑๐๐ ไร่ และบางคนถึงกับได้สละทางโลกออกบวชก็มีไม่น้อย

และเหตุที่น่าอัศจรรย์ยิ่งอย่างหนึ่งนั่นก็คือ ชนทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นบ้านไกลหรือว่าบ้านไกล เมื่อได้รับฟังพระธรรมเทศนาของท่านแล้ว บางคนถึงกับสละครอบครัวเห้ายาเรือนออกบวช บางครอบครัวได้ออกบวชทั้งพ่อแม่ลูก เพื่อมาศึกษาและปฏิบัติศีลธรรมให้ได้เต็มที่ แม้ในปัจจุบันก็ยังคงมีผู้สละบ้านเรือนออกมาบวชอยู่โดยสม่ำเสมอจนบางที่มีคนพูดติดตลกว่า **“พระวัดป่ากุงคือขมรมคนหนีเมียมาบวช”**

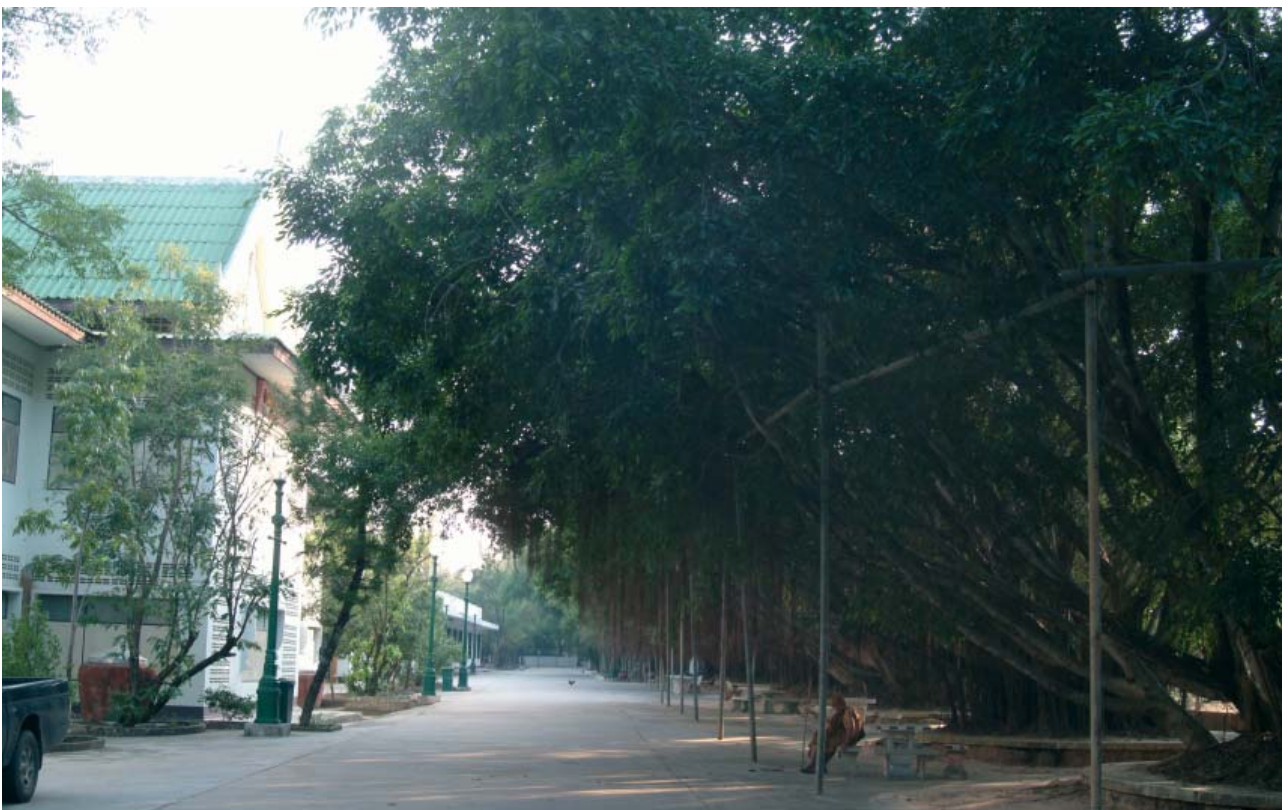
ไม่เฉพาะแต่ขมรวาสนาติโยมเท่านั้น แม้พระที่ติดตามท่านมาเวลาป่วยใช้ท่านจะสอนให้เอาธรรมโอสธัญ เรื่องหยูกยาไว้ที่หลัง อย่างเช่น พระอาจารย์ทองใบ เป็นโรคบิด จนผอมเหลือง ฉันทข้าวไม่ได้ มีแต่ถ่ายท้องอย่างเดียว

ท่านเรียกให้ไปหาและถามว่า “ท่านใบได้ข้าวว่าไม่สบาย หายหรือยัง”

“โธ้ย!...ยังไม่หายละครับ ถ่ายท้องมากเหลือเกิน จนไม่มีเวลาพักผ่อนเลย มีแต่เข้าห้องน้ำ”

ท่านจึงสอนว่า “ยิ่งกินมันยิ่งขึ้นนะ อย่ากินมาก”

จากนั้นอาจารย์ทองใบไม่ลงฉันทข้าว ๗ วัน โรคนั้นหายขาดเลย นี่มันเป็นธรรมโอสธอย่างหนึ่ง

ส่วนหนึ่งของที่ดินที่พ่อใหญ่ชาลี มงคลลีลา ถวายวัด ปัจจุบันเป็นศาลามหาวิทยาลัย

กายทิพย์นำของมาฝาก

นอกจากท่านสั่งสอนพระเถร
ประชาชนญาติโยมแล้ว ยังมีพวกกายทิพย์
ภูติผีที่ท่านเมตตาโปรดอีกมากมาย ท่าน
เล่าให้ฟังว่า บางวันเดินจงกรม จะมีพวก
กายทิพย์นำของมาฝากเช่น ไหเงิน ไหทอง
เขาเดินลากมา ถ้าเป็นคนธรรมดาจะมอง
เห็นเหมือนไหมดันลอยมาเองบนอากาศ
แล้วเขาก็ถามท่านว่า “จะเอาของมาฝาก
จะให้เอาไว้ตรงไหน”

ท่านก็บอกว่า “จะเอาไว้ไหนก็เอาไว้
เถอะ”

พอท่านพูดจบ “เขาก็เอามือกดไห
เหล่านั้น กดครั้งเดียวจมลงดินหมดเลย
ไหก็ขนาดไม่เล็กไม่ใหญ่มาก สูงประมาณ
เอว แต่เขาไม่ได้ใช้อะไรขุดดินเลย ใช้
มือกดที่เดียวจมลงดินเลย เดินไปดูตาม
ทางพื้นดินจะเป็นรอยลึกลงไปประมาณ
๔ - ๕ นิ้ว

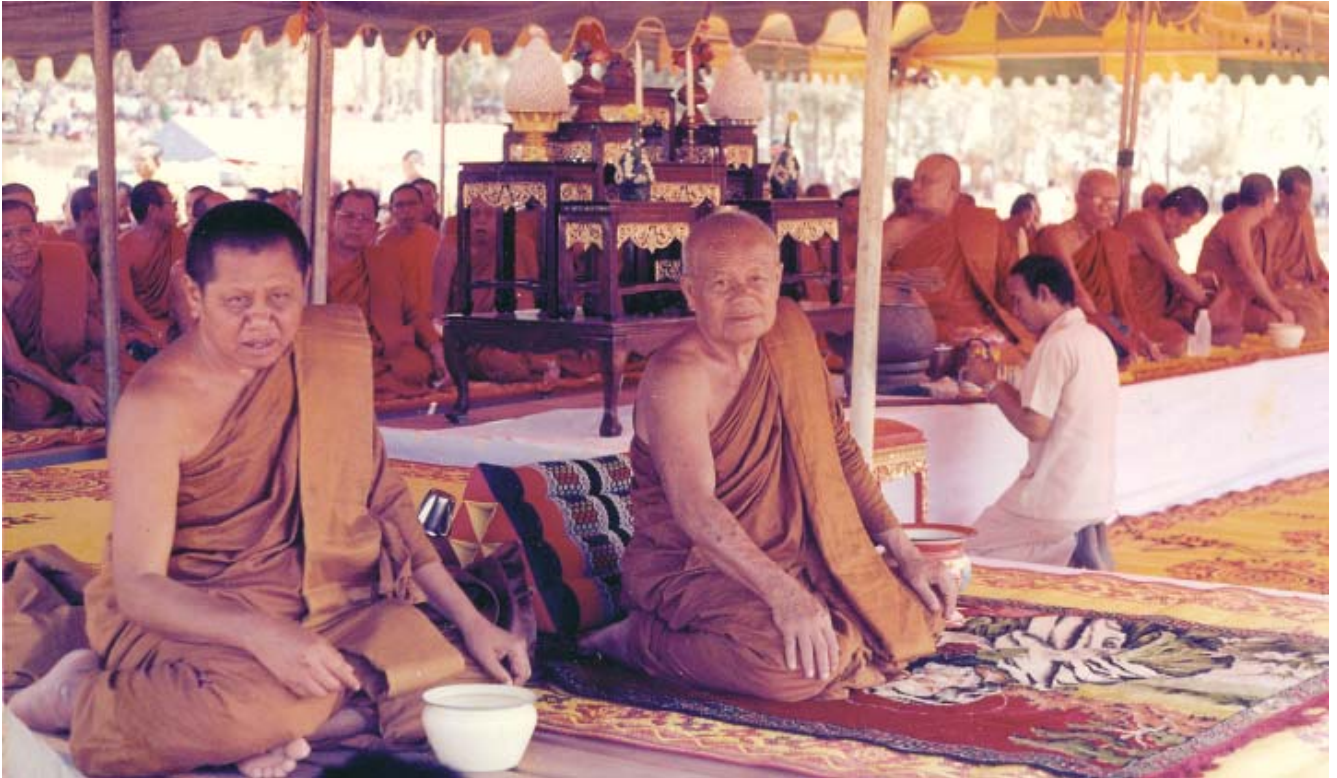
เขาบอกว่า ถ้ามีที่เก็บอีกก็จะเอามา
ฝากเพิ่มอีกภายหลัง แต่บริเวณสระด้านบน
เขาจะมาส่องเจดีย์ให้ ภายหลังปรากฏว่า
ได้สร้างเจดีย์บริเวณนั้นจริง ๆ (ปัจจุบัน
คือบริเวณที่สร้างเจดีย์หิน เพื่อบูชาคุณ
หลวงปู่ศรี ที่วัดป่ากุ่ง)

และท่านยังเล่าให้ฟังอีกว่า มีทรัพย์
สมบัติของโบราณเขาเอามาฝากไว้ในเจดีย์
เต็มไปหมด พอเขารู้ว่าเราจะสร้างเขาก็พา
กันเอามาฝากเต็มไปหมด ยิ่งถ้าสร้าง
เสร็จเขาก็ยิ่งจะเอามาเยอะ ของเหล่านั้น
คนธรรมดาจะดูไม่เห็น

บริเวณที่กายทิพย์นำของมาฝาก ปัจจุบันเป็นพระเจดีย์หิน ที่คณะศิษย์สร้างถวาย

พระราชธรรมานุวัตร (เลื่อน สุกวโร) วัดเหนือ จังหวัดร้อยเอ็ด (ซ้าย) ศิษย์ยุคแรกร่วมสร้างวัดป่ากุงกับหลวงปู่ศรี มหาวิโร

กว่าจะเป็นวัดป่ากุง

ท่านเจ้าคุณพระราชธรรมานุวัตร (เลื่อน สุกวโร) วัดเหนือ จังหวัดร้อยเอ็ด ได้เล่าสมัยเป็นเณรอยู่กับหลวงปู่ศรีว่า...

การสร้างวัดป่ากุง อาตมาว่าแม่ใหญ่หล้ามีส่วนสำคัญมากเหลือเกินในการสร้างวัดป่ากุง ท่านอาจารย์ศรีมาอยู่ปี พ.ศ. ๒๔๙๖ พวกแม่ใหญ่หล้าบ้านก่อ ปู่แสง พ่อใหญ่บุญจัน ตอนเช้าก็หอบกลองข้าว ข้าวโคก ข้าวป่า เดินลัดโคกป่าช้า ทางแคบๆ มาถวายจังหัน

ปี ๒๔๙๗ ตัดทางเล็ก ๆ ลัดข้ามป่าช้าบ้านโคกขา บ้านเหลาล้อ บ้านก่อ บ้านสองห้อง พวกคนเฒ่าคนแก่หอบกลองข้าวข้าวป่าข้ามดงมาตอนเช้า ตอนเย็นก็คำเสียก่อนค่อยกลับ เวลาพระฉันข้าวก็พากันไปสับหญ้าตายหญ้า พวกผู้ชายก็ได้มีดไปถางป่าจนพระฉันเสร็จค่อยขึ้นมา ใครมีธุระก็กลับก่อน แต่ว่าผู้เฒ่าพวกนี้ไม่ค่อยกลับ ผู้เฒ่าผู้ชาย ปู่แสง ปู่บุญจัน แม่ใหญ่หล้า อย่างนี้ส่วนมากอยู่จนค่ำมืดถึงกลับ วันศีลก็มาจำศีล เมื่อดูวัดป่ากุงสมัยนั้นมันไม่น่าจะเป็นวัดเป็นวาสนะ น้อย ๆ แคบ ๆ ออเจ้าะ (เล็กมาก)

บางครั้งไปพบหมาจิ้งจอกตัวเล็ก ๆ นะ มันลงมาตามหุบห้วยแถวนี้ บางคนก็ทิ้งหอบกลองข้าวไม่รู้สึกตัวแหละ หมาจิ้งจอกตัวใหญ่มันมักจะวิ่งข้ามหุบแถวนี้ แต่ก่อนหมาจิ้งจอกเยอะจริง ๆ แถวโคกป่าช้า

แม่ใหญ่หล้า แสนะมูล แม่ยายหลวงปู่ศรี สมัยหลวงปู่เป็นภราดร

วันไหนฝนตกหนักพระไปบิณฑบาตไม่ได้ ชาวบ้านเขาแกงผักชีเหล็กเป็นหลัก อยู่วัดป่าทุ่งสมัยนั้น ฉันข้าวกับแกงผักชีเหล็กเป็นหลัก แต่ต้องทำขม ๆ นะโดยเฉพาะ ท่านอาจารย์ใหญ่ (ศรี) ท่านชอบ

บิณฑบาตไกล บิณฑบาตยาก ลำบากแค่ไหนก็ตาม อยู่ไกลแค่ไหนก็ตาม ถ้าฤดูแล้งก็บุกดินทราย หน้าฝนก็บุกชีโคลน

วันไหนว่าง ๆ ท่านอาจารย์ศรีท่านบอกให้ไปป่าช้า ไปหาเอาของที่เขาเผาศุทิศให้ผี ไปหาเสียมเหียน จอบเหียน มีด เคียวตามป่าช้า ไปหาเก็บมา ดึกว่าที่เขาจะเอาไปทิ้งไว้เฉย ๆ เอามาใช้ให้เป็นประโยชน์ เอามาสาดำไว้เป็นประโยชน์

เคียวก็เอามาเกี่ยวหญ้า มีดก็เอามาเข้าด้ามได้ใช้กัน

เสียมจอบเอามาใส่ด้ามไว้ด้ายหญ้าได้

กุฎีกิฎิผาแถบใบตองปลวกขึ้น

ศาลาก็เป็นกระต๊อบซ่อมซ่อมบ่อย ๆ ศาลานี้ก็เอาไม้สารพัดไม้ ไม้ทุกอย่าง ไม้โลงศพคนตาย ไม้คานหาม นี่ทำเป็นฟากปูพื้นกุฎิได้

พวกผ้าเสื้อที่รองศพคนตายมา ผ้าห่อศพท่านไม่ให้ทิ้ง ท่านว่าทำให้มันเป็นประโยชน์ เอาไปฉีกนุ่นออก เสริ่งแล้วก็ซักเป็นผ้าเช็ดเท้า

ไม้ฝาโลงก็เขียนลายต่าง ๆ ท่านก็ไม่ให้ลบออกหรือเอาไว้อย่างนั้นแหละ ให้เห็นแต่ว่าแปลก ส่วนฟูกขาดมาแกะนุ่นออก แล้วในวัดมีลิง ท่านให้เอามาตัดเสื้อให้ลิงปักโดนุ่น ...มันน่าดูจริง ๆ (ลิงชื่อว่า "ปักโดนุ่น")

พวกคนเฒ่าเขาก็ก็นอนวัดนอนนา อยู่ศาลากระต๊อบเล็ก ๆ นั้นแหละ อยู่กันบำเพ็ญปฏิบัติกันมา ไม่คิดว่ามันจะเป็นวัดนะ ยิ่งตอนที่ท่านไปอยู่นครพนมนี้ มีพระผู้เฒ่าอยู่ที่ละองค์ ๒ องค์บ้าง ไม่มีบ้าง แต่ว่าพวกผู้เฒ่าเหล่านั้นเขาไม่ทิ้งนะ แม้ท่านไม่อยู่ก็ตาม เขาก็มาอยู่อย่างนั้นแหละ

เพราะฉะนั้นพวกเราเห็นวัดป่าทุ่งในปัจจุบันนี้ ให้หลับตานึกย้อนหลัง ถ้าผู้ใดเห็นภาพเก่า ๆ เห็นการเริ่มต้นของวัดป่าทุ่งว่าขนาดไหน เริ่มต้นมาอย่างไร

จะนั้นอย่างแม่ใหญ่หล้า อาตมาว่าน่าจะเป็นบุคคลตัวอย่าง อดทนเหลือเกิน เอาจริง ๆ เอาจริง ใครจะว่ายังไงก็ตาม แกก็มาอยู่อย่างนั้นแหละ

เพราะฉะนั้น อาตมาว่าแกมีส่วนมากเหลือเกินในการสร้างวัดป่าทุ่งเป็นวัดเป็นวาขึ้นมา ให้พวกเราได้มาบำเพ็ญปฏิบัติอยู่อย่างนี้ แล้วบั้นปลายของชีวิตแกก็มาอยู่สำนักชี สำนักชีก็จะเกิดขึ้นได้ โอ้ย! มันยากจริง ๆ

เพราะฉะนั้นช่วยกันรักษา ช่วยกันสรรสร้าง สำนักชีว่าจะได้ขึ้นมา ที่แรก ๔ ไร่ พอเกิดขึ้นแล้วก็ดูซิ โยมฝ่ายผู้หญิงมีโอกาสได้ปฏิบัติธรรม ได้พักได้ขยายกระจายกันออกไปหลาย ๆ วัดนี่เป็นต้น ของเหล่านี้ไม่ใช่ของง่าย ๆ ยากลำบากกันทั้งนั้น

อุดงค์โคราช

เมื่อออกพรรษาแล้ว ปลายปี ๒๔๙๘ - ๒๔๙๙ ตามปกตินิสัยของท่านหลวงปู่ศรี ท่านจะออกเที่ยววิเวก หาที่สงบสงัดตามภูเขา ป่าเขา ถ้ำ เจียมผา ป่าช้า ป่ารกชัฏ ป่าดงดิบต่างๆ ในครั้งนี้ ท่านปรารภเที่ยวอุดงค์ไปที่ **ภูเขามะค่า เขารางตะเข้ เขาจอมทอง อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา**

พระลูกศิษย์ที่ติดตามท่านรูปหนึ่งได้เล่าว่า การเที่ยวอุดงค์ในครั้งนี้ลำบากมาก มีแต่เดินกับเดิน ตัวเบาหวิวเหมือนปลิวไป เพราะท่านเดินเร็วมาก น้ำกินก็ไม่ค่อยมี ปักกลดอยู่อีกด้านหนึ่ง แต่ไปเอาน้ำอีกด้านหนึ่งของภูเขา เดินข้ามภูเขาไปมีรอยเสือ รอยช้าง ลัทธิป่าเยอะมาก ไปเอาน้ำมาถวายพ่อแม่ ๑ กระบอก (หมายถึงถวายหลวงปู่ศรี) ก่อนจะไปเอาน้ำ ให้เขาทำเครื่องหมายสัญลักษณ์เพื่อเป็นทางไปเอาน้ำให้ น้ำไม่ค่อยสะอาดเพราะมีลัทธิป่ามากินมาเล่นน้ำ เช่น หมูป่า ลิง ค่าง บ่าง ชนี ชะมด

การปฏิบัติภาวนาในครั้งนั้น ท่านเร่งไม่ให้นอน บางทีฝนตก ๓ วัน ๓ คืน เปียกปอนไปหมดเสียทุกอย่าง บิณฑบาตที่บ้านมะค่าประมาณ ๑๒ กม. ลงไปบิณฑบาตก็ไปฉันอยู่ที่โรงเรียนก่อน ค่อยขึ้นมามหาภูเขาก

เวลาท่านสั่งให้อยู่ที่ตรงไหนก็ต้องอยู่ ท่านสั่งให้นอนตรงไหนก็ต้องนอน กลัวแสงกลัวก็ต้องทนกล้า แต่กลัวหลวงปู่ (ศรี) ยิ่งกว่ากลัวช้างกลัวเสือเสียอีก

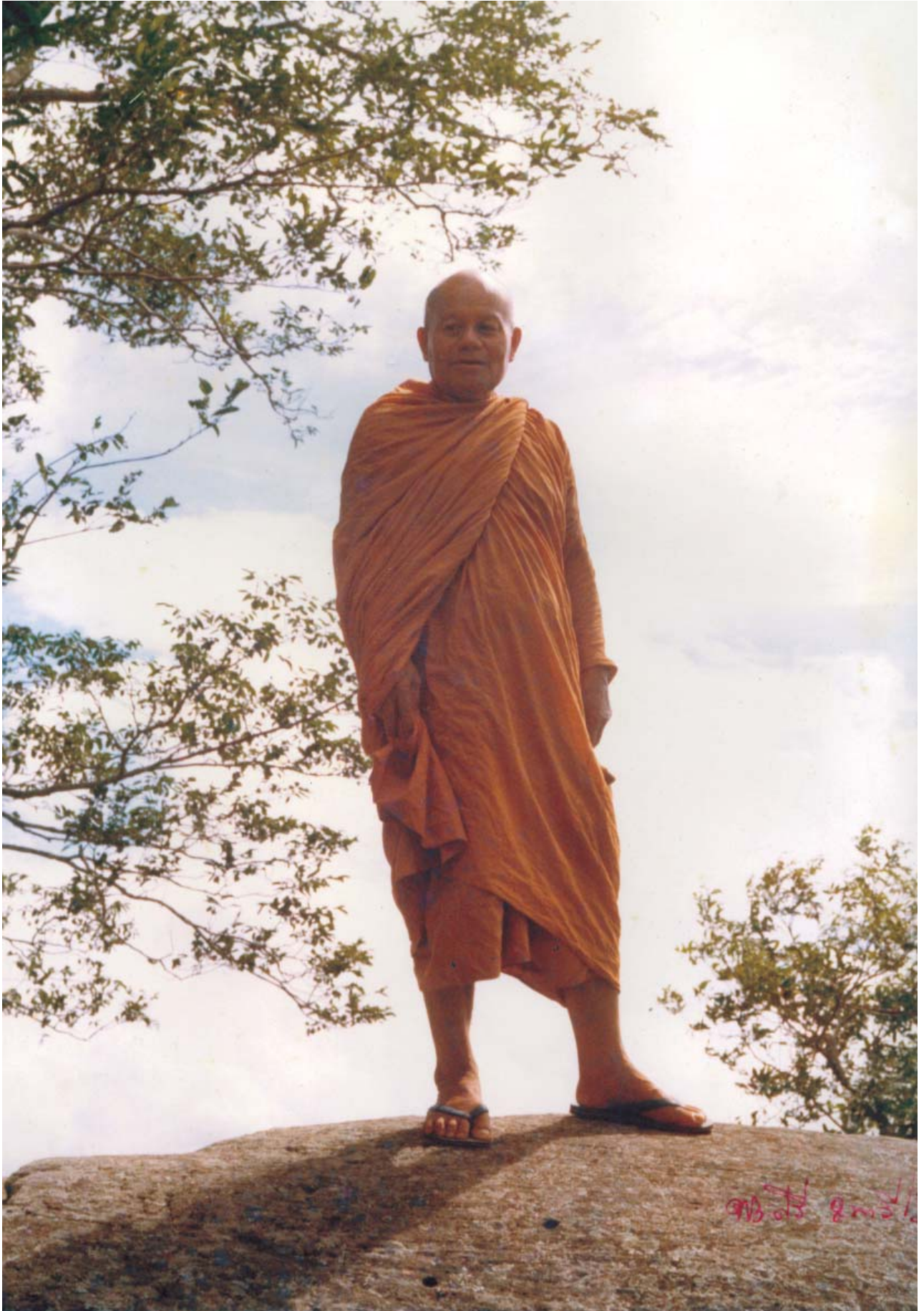
ต่อมาก็ไม่นานท่านก็เดินต่อไปยังเขาอีกลูกหนึ่ง ชื่อว่า **“เขารางตะเข้”**

ท่านมีนิสัยเด็ดเดี่ยวมาก บางทีอยู่ห่างกับท่านระหว่างเขาคนละลูก เดินหากันทีเหนื่อยแทบตาย จากนั้นต่อไปยังเขาจอมทอง คำที่ไหนก็นอนที่นั่น จนผ้าขาดวันหมดเลย บางวันเดินวนอยู่แต่ในป่าในเขา อาหารก็ไม่ได้ฉัน

บางครั้งด้วยความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้ามาก กางกลดให้ท่านเสร็จเรียบร้อยล้มตัวลงนอนหลับเหมือนตาย ท่านก็บอกว่า “พากันนอนมาก ไม่ใช่เขาเอาของไปแล้วหรือ?” พอมาตรวจดู ปรากฏว่าย่ำมหายไปจริง ๆ ในยามที่ไม่มีอะไรมาก ก็มีช้อนล่อมคู้หนึ่ง มีไฟฉายไม่ซีดไฟ ๑ กลัก ขโมยมันก็ยังเอาไป

การปฏิบัติอยู่ร่วมกับท่านถึงจะเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าเพียงใดก็ตาม แต่ภายในจิตใจยังกระหึ่มยื้มย่อง มีกำลังใจ ภาควุฒิใจในการปฏิบัติเสมอ ท่านเป็นแบบอย่างแห่งความอดทน เติบงกรรม นั่งสมาธิภาวนาตลอดทุกอิริยาบถ เป็นความเพียรเพื่อปราบปรามใจดวงพยศ

วันคืนผ่านไปที่ได้ร่วมปฏิบัติสมาธิภาวนากับท่าน ได้รับใช้ท่านนับว่าเป็นบุญวาสนา ไม่เสียชาติเกิดที่ได้พบสมาพบพระพุทธศาสนา และครูบาอาจารย์ที่ประพฤติปฏิบัติดีเช่นหลวงปู่ศรี นี้

กรรมฐานต้นตม

...ก่อนที่หลวงปู่ศรีท่านจะขึ้นไปวัดเขาจอมทองกับสามเณรริน ท่านได้สั่งให้พระที่ติดตามมาไปประชุมที่วัดป่าสุทธาวาส สกลนคร แทนท่าน

ถึงตรงนี้ก็มึเรื่องเล่าสำหรับพระกรรมฐานใหม่ที่เพิ่งจะห่างจากครูบาอาจารย์ได้เพียงไม่กี่วัน เหมือนวัวตัวน้อยที่เพิ่งจะพลัดหลงจากแม่ ย่อมโซซัดโซเซตื่นตระหนกตกใจอะไรง่าย ๆ

เมื่อคณะศิษย์ของหลวงปู่ศรีออกเที่ยววิเวกด้วยลำแข้งแห่งตน เดินคุ่มมุงหน้าไปคำที่ป่าเขาไหนก็นอนที่นั่น พอมาถึงอำเภอนางรอง ใกล้เข้าอำเภอลำปลายมาศ จังหวัดนครราชสีมา ได้เห็นชาวบ้านเขากำลังจอบเจาะไชขานโกลาหลกันยกใหญ่ ต่างคนต่างสุมหัวคุยกันหน้าตาตื่นว่า

“ตอนนี้มีช้างสองพี่น้องมันแตกปอก (ตกมัน) มาหาทำร้ายคนอยู่เรื่อย ๆ ให้พากันระวังนะ ทราบข่าวด่วนว่า มันกำลังหันหน้าเดินมาทางหมู่บ้านเรา”

เมื่อคณะกรรมฐานน้อย ๆ มาถึงชายบ้านห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๑๐ เส้น มีโพน (จอมปลวก) ใหญ่ ๆ มีต้นไม้ใหญ่ร่มใบดกหนา จึงปักกลดนอนกัน ณ ที่นั่น พอดีมีคนมาเห็น เขาร้องเรียกบอกกันว่า **“พระรุกขมูล*มาแล้ว ๆ”** เขาจึงเข้ามากราบไหว้สนทนาแล้วหาผ้ามาให้ปูนอน

ช่วงเวลานั้นเป็นฤดูเก็บเกี่ยวข้าวเพิ่งจะแล้วเสร็จ ตอนดึกสงัด ลมหนาวพัดวอย ๆ บรรยากาศวังเวง ช้างแรมมีดสนิท ได้กลิ่นเหม็นสาบไชยพัดเข้ามาแต่ไกล

เสียงสัตว์ใหญ่หายใจดังฮืดฮาด ๆ ๆ ใกล้เข้ามา เมื่อมันได้กลิ่นคนอย่างพวกเรา มันก็เอาตีนชูตดิโนไล่ กรูตกราด ๆ ๆ เป็นเชิงขู่ พระเณรที่อยู่ในกลดนอนกลัวอกสั่นขวัญหาย ความกลัวที่เคยหลับสนิทมานานแสนนาน ถูกปลุกให้ตื่นขึ้นด้วยเสียงสัตว์ไพรเหวี่ยงแตกออกมาเหมือนน้ำ ต่างคนก็ต่างกลัว จะส่องไฟฉายดูก็กลัวว่าช้างจะเดินมาเหยียบขย้ำหัว พระเณรและโยมต่างก็นั่งรวมในที่เดียวกัน ต่างองค์ต่างคนก็ต่างปลุกปลอบใจตนเองว่า

“เอาละนะคราวนี้เป็นคราวสำคัญ ตายเป็นตาย เอ้า!..เอ้า!... เราจะนั่งภาวนาสู้ตาย มอบกายถวายชีวิตแด่พระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ และครูบาอาจารย์”

จึงนั่งภาวนาสู้ตาย บางท่านจิตรวมจนถึงรุ่งเช้า

พอได้อรุณมองเห็นฟ้าพอลาง ๆ ต่างก็ภูมิใจภูมิใจว่า พวกเรานี้ได้ฝ่าอันตรายอย่างใหญ่หลวง ใช้ธรรมะปราบช้างตัวพยศให้หายหัวหนีไปได้ ประหนึ่งจะบอกโลโก้ให้รู้ว่า “ช้างนี้ก็ไม่ธรรมดา ช้างตกมัน ก็ได้ใช้คาถาธรรมและสมาธิภาวนาปราบจนช้างวิ่งหางจุกตูดหนีไปไหนก็ไม่ทราบ”

*พระรุกขมูล หมายถึง พระที่อาศัยอยู่ตามร่มไม้ชายป่า, พระกรรมฐาน

ควายตู้

พอตอนเช้าจึงออกไปบิณฑบาตที่หมู่บ้านนั้นด้วยท่าทางองอาจกล้าหาญ ปรากฏว่าเห็นควายตู้ใหญ่ที่เขาคอกหลักผูกเอาไว้ด้านหลังโพน (จอมปลวกใหญ่ๆ) มองทะแม่งๆ เอ๊ะใจ จึงถามชาวบ้านว่า “ควายตัวนี้มีนมมาจากไหน?...โยม”

ท่านอาจารย์ครับ “ควายตู้ใหญ่ของผมตัวนี้ เมื่อคืนนี้มีนมหลุดหลักผูกออกมาจากทุ่งนา ผมเพิ่งจะมาตามเจอตอนก่อนรุ่งสาง แลว ๆ ที่ท่านอาจารย์ปักกลดพักนั้นแหละครับ”

“โอ๊ย!...โยมเอ๊ย!... พวกอาตมาคิดว่าเป็นช้างตม้นมาซูดดินใส่ นอนไม่ได้เกือบชาติใจตายตั้งแต่เมื่อคืน เกือบไม่ได้มาบิณฑบาต ถ้าเมื่อคืนชาติใจซ็อคตายไปก่อนด้วยความกลัวแบบกระต่ายตื่นตูม อาตมาคงทำเสียชื่อเสียงชาติพระกรรมฐาน พระรูกขมูล อย่างที่โยมเอ็น (ร้อง) เรียกแท้ๆ หนอ”

พวกโยมและพระด้วยกันเมื่อได้สนทนากันอย่างนั้น ต่างก็หัวเราะขบขันจนท้องคัดท้องแข็ง ในความซี้ซลาดหาวดระแวงของพระกรรมฐาน ต่างก็พูดว่า “พระปากรรมฐาน รูกขมูล เสนาสนัง ก็กลัวตายเหมือนกันเนาะ”

“พระก็มาจากคนนั้นแหละโยม ถ้าอันไหนพอวัง ก็วิ่งทางจุกตูดเหมือนกันแหละ” พระรูปหนึ่งกล่าวติดตลกขึ้น ยิ่งทำให้เสียงหัวเราะดังขึ้นในสภากลางทุ่งนานั้นอีก

เขาจอมทอง อำเภอศรีนครินทร์ จังหวัดนครราชสีมา เป็นสถานที่แห่งหนึ่งที่หลวงปู่ศรี มหาวิโร เติบใหญ่

ปลีกวิเวกที่เขาจอมทอง

ย้อนกล่าวถึงท่านพระอาจารย์ศรี มหาวิโร เมื่อท่านเดินทางไปถึงเชิงเขาจอมทอง ชาวบ้านต่างก็เตือนว่า ไม่อยากให้ท่านขึ้นไปอยู่ถ้าที่บนเขาลูกนั้น เพราะว่ามีพระขึ้นไปตาย มาหลายรูปแล้ว ถึงไม่ตายก็ไม่วายที่จะเป็นบ้ากลับลงมา

หลวงปู่เล่าให้ฟังว่า สมัยก่อนเจ้าเมืองโคราชเวลาออกไปหาล่าสัตว์ ขากลับต้องขึ้นเขาจอมทองไปเอายาอายุวัฒนะที่อยู่นั้น

และหลวงปู่ศรีก็เล่าว่าที่เขาจอมทองนี้เคยมีพระอรหันต์มามรณะภาพอยู่ทั้งหมด ๔ องค์ และอัฐิธาตุของพระอรหันต์ต่างๆ เหล่านั้นเคยแสดงอิทธิปาฏิหาริย์เป็นแสงสว่างให้เราเห็นว่า สถานที่แห่งนี้จะเจริญในทางธรรม ใครมาอยู่ปฏิบัติที่นี่ถ้าตั้งใจดีมีโอกาที่จะเห็นธรรม แต่ก่อนท่านเคยถามนายพรานว่า มาเขาลูกนี้มีน้ำหรือเปล่า เขาบอกว่าไม่มี หลวงปู่ว่าน่าจะมึนนะ ก็เลยพานายพรานขึ้นไป แล้วก็เห็นรอยหินมันแตก ท่านก็ให้นายพรานตัดไม้ไผ่ แล้วก็เจาะตรงปล้อง แล้วหย่อนลงไป พอเอาขึ้นมา ท่านก็บอกนายพรานว่า นี่ไผ่ น้ำ นายพรานเห็นความอัศจรรย์เช่นนั้นก็ศรัทธาท่านเป็นยิ่งนัก ในเวลานั้น ท่านจะลงไปบิณฑบาตครึ่งทางและนายพรานเขาจะเอาอาหารมาครึ่งทาง เพราะมันไกลมาก

สมัยก่อนเคยมีก้อนหินที่มันหมุนๆ (แต่ตอนนี้ไม่เห็นแล้ว หาไม่เจอแล้ว เพราะน้ำท่วมหมดแล้ว) แต่ก่อนมันเป็นลำธารเล็กๆ ลัดๆ ปากก็เยอะ ทั้งข้างทั้งเสื่อก็มาเยอะ มีนายพรานคนหนึ่งเดินทางเข้าไปบริเวณที่มีหินหมุนนั้น แล้วหาทางออกไม่ได้ หาทางออกยังงี้ก็ออกไม่ได้ แล้วก็หลงเข้าไปในถ้ำเจอพระกัมมัฏฐาน แล้วพระองค์นั้นก็บอกว่าถ้าอยากออกไปข้างนอกให้หลับตา แล้วนายพรานก็หลับตา พอลืมตาขึ้นมาก็กลายเป็นทางออกไปแล้ว ไม่รู้สึกตัวว่าออกมาอย่างไร วันหลังก็พาหมู่พาคณะเข้าไปหา แต่หาอย่างไรก็ไม่เจอว่าอยู่ที่ไหน

ในถ้ำนั้นมีเจ้าที่เป็นงูใหญ่ ทุกๆ สามปีงูตัวนี้มันจะออกจากถ้ำที่หนึ่ง มาเล่นน้ำเวลามันออกมา เสียงมันเหมือนเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ และตรงปากทางออกจะมันเลื่อมเงาวับๆ เหมือนกับเราเอาเทียนไขไปขีดไว้อย่างดี รอยที่มันออกเป็นทางยาวมากๆ แล้วเวลามันเล่นน้ำ มันจะเอาหางมันพันต้นไม้แล้วเอาหัวหย่อนลงไปกินน้ำ

ท่านบอกว่า ตอนที่เขามาสร้างเขื่อน พญานาคมาเจาะเขื่อนไม่ยอมให้สร้าง ท่านจึงพยายามที่จะสร้างวัดที่นั่นมาก เพื่อมาโปรดพญานาค และให้ทางการสร้างเขื่อนได้ แต่พระที่ไปอยู่เป็นเจ้าอาวาสหลายองค์ ก็อยู่ไม่ได้เพราะมันลำบากมาก หลวงปู่ท่านต้องการรักษาสถานที่ตรงนี้ไว้ให้เป็นสถานที่ที่ภาวนา ทำความเพียร ท่านก็พาชาวโคราชไปจัดสถานที่ไว้ไปเตรียมสถานที่ไว้ สร้างทำถนนหนทางไป เวลาท่านขึ้นยอดเขาท่านก็จะมองดูควายที่เขาไปเลี้ยงกัน ควายมันเกลือกโคลนแล้วเห็นแต่ลูกตา มองไปเห็นควายตัวเล็กๆ ท่านจะมองดูด้วยความสุข และอึมเิบด้วยความเมตตา หลังจากที่ท่านพักอยู่ที่เขาจอมทองเป็นเวลาพอสมควรสมควรความมุ่งหมาย ท่านจึงเดินธุดงค์กลับวัดป่าภู่ง

สนองคุณบิดาด้วยอรรถและธรรม

ในระหว่างที่ท่านจำพรรษาอยู่ที่วัดป่าภูนั้น ท่านก็เดินทางไปวัดป่าบ้านขามบ่อม จังหวัดมหาสารคาม เพื่อสนทนาธรรมกับพระหลวงพ่อบุญอันเป็นที่นับถือและเป็นบิดาอยู่เนืองๆ ในเรื่องวัตรปฏิบัติและธรรมอันลึกซึ้งเพื่อสนองคุณบิดาผู้บังเกิดเกล้า แม้บิดาจะบวชมาก่อนก็จริงแต่ยังมีวัตรปฏิบัติแบบวัดบ้าน ไม่ได้เคร่งครัดในทางธรรมวินัยและเรื่องธรรมภายในใจก็ยังบกพร่องอยู่

ท่านได้ถามกับพระผู้เป็นบิดาเรื่องสมาธิว่าเป็นอย่างไร เล่าให้ฟังหน่อย

บิดาตอบว่า จิตขณะนั้นเข้าพลญาณได้ เมื่อเข้าไปแล้วนิ่งสนิทไม่รู้เรื่องราวอะไร ไม่รู้สุขทุกข์ เข้าไปนิ่งสนิท

ถามบิดาต่อไปว่า “แล้วจะดำเนินทางจิตอย่างไรต่อไป”

บิดาตอบว่า “ถ้ามีวาสนาก็เดินทางญาณต่อไปได้”

ถามบิดาต่อไปว่า “การเดินจิตทางญาณ ญาณนั้นคือความรู้ซึมซาบละเอียด เมื่อจิตเข้าสมาธิเสียบสนิท มันจะเดินทางญาณได้อย่างไร เพราะญาณเป็นเรื่องของความรู้ ความรู้ประเภทนี้ไม่ต้องรอวาสนา ถ้ารอวาสนาก็ไปได้ไม่ถึงไหน ต้องอาศัยความเพียรกล้าในการพิจารณาและมีสติ ถ้าสมาธิเข้าไปแล้วเสียบสนิท มันเป็นโมหะสมาธิ” หลวงปู่ศรีเล่าการเที่ยวภาวนาและยกตัวอย่างให้พระหลวงพ่อบุญอันเป็นที่นับถือฟังว่า...

“หลวงพ่อบุญ... ผมจะขอย้อนเล่าสมัยผมไปเที่ยวธุดงค์ และยกตัวอย่างจิตสมาธิให้ฟัง” พระอาจารย์ศรีกล่าวขึ้นพร้อมพนมมือด้วยความเคารพ “การที่ผมกล่าวนี้มีใช้เพื่อโอ้อวดนะ เล่าให้ฟังเพื่อเป็นคติจะได้คิดพิจารณา”

เมื่ออยู่ครั้งหนึ่งสมัยผมอยู่กับท่านพระอาจารย์มั่นก่อนเข้าพรรษาปี ๒๔๙๒ ประมาณเดือนพฤษภาคม ผมได้กราบลาท่านเพื่อไปธุดงค์ กับเพื่อนสหธรรมิก รูปหนึ่งชื่อพระคำพอง ได้ตกลงกันว่าจะไปหาถ้ำพักอยู่บนเขา

เดินผ่านป่าเขาจึงถามคนแถวนั้นว่า “บนเขาพอมีถ้ำไหม?”

โยมตอบว่า “มีครับ ถ้านี้ชื่อว่าถ้ำคำไฮ ท่านอาจารย์มหาบัวก็เคยมาพัก แต่ขณะนี้ มีเสือตัวดำร้ายอยู่ที่นั่น มันอันตรายมาก ไม่มีใครกล้าเข้าไปแถวนั้น อย่าไปเลยนะท่าน มันอันตรายมาก”

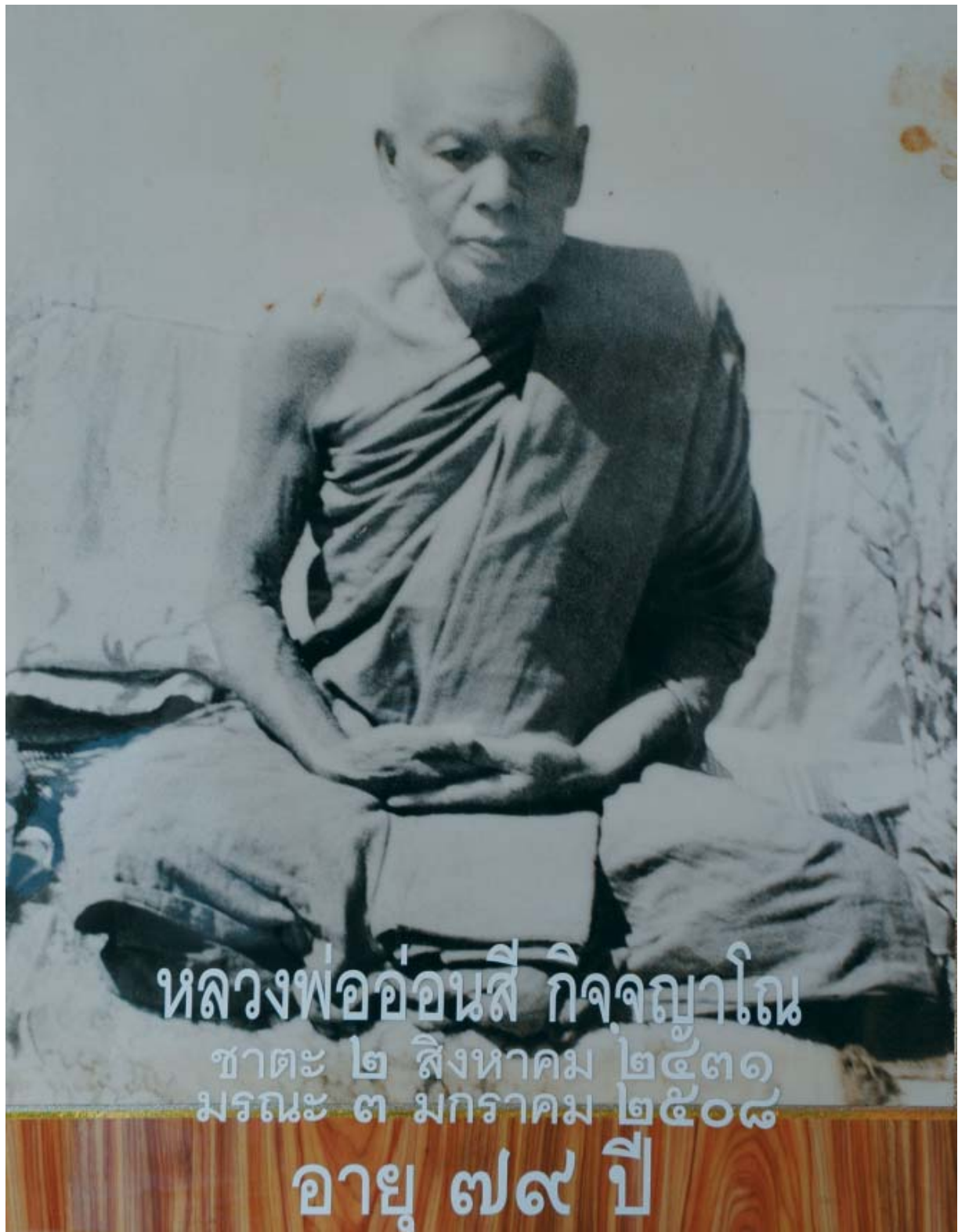
ผมบอกเขาว่า “จะไป ไปฝานันตราย”

และถามพระที่มาด้วยกันว่า “จะขึ้นไปด้วยกันมั๊ย?”

พระตอบว่า “ไม่ไปหรอก กลัวเสือกัดตาย”

ผมจึงต่อว่าพระเพื่อนว่า “ถ้ากลัวตายแล้วจะมาทำไม เรามาแสวงหาธรรม ถ้ากลัวตายจะเห็นธรรมหรือ”

ในที่สุดผมจึงขึ้นไปคนเดียว ชาวบ้านจึงขึ้นไปส่งและทำแคร่สูงๆ ป้องกันเสือ เสรีจ

ภาพนี้หลวงปู่ศรีเก็บไว้ในกุฏิ

ศาลาวัดป่าบ้านขามป้อม ที่หลวงปู่ศรีสนทนารธรรมกับพระหลวงพ่อดอนศรี

แล้วเขาก็รีบกลับมา ปล่อยให้ผมนั่งภาวนาอยู่กลางป่าเขาคณเดียว ถ้านี้เป็นถ้ำต่ำๆ ถ้าเลื่อมมามันก็เข้าไปเลย นอกจากเสือแล้วที่ตรงนี้ยังมีเทวอารักษ์ที่เข้มแข็ง ถ้าผู้ไม่กล้าหาญก็อยู่ยาก”

“แล้วอาจารย์ไม่กลัวเสือกัดตายหรือ?” (หลวงพ่อบอนสิเรียกหลวงปู่ศรีว่าอาจารย์) พระหลวงพ่อบอนสิกล่าวขึ้นด้วยความอยากรู้อยากทราบเป็นอย่างยิ่ง

“หลวงพ่อกับ...พ่อดกกลางคืนเท่านั้นแหละ ทั้งเสียงช้าง เสียงเสือคำรามอยู่รอบๆ ใจที่เคยห้าวหาญในตอนกลางวัน ตอนนี้อะกัหวุ่นไหวอาลัยชีวิต ความกลัวตายที่เคยหลับสนิหามาซ่านานพลันฟื้นตื่นขึ้นมา ได้ยินเสียงเสือร้องยิ่งคิด จิตใจก็ยิ่งกลัว กลัวจนชาลิ้น หวาดหวุ่นพรันพริ้ง ทางเดินจงกรมมันอยู่นอกถ้ำไม่กล้าจะออกไปเดิน ถึงแม้จะนั่งอยู่ในถ้ำที่มีปากไม่ไฟก็ยิ่งกลัวอยู่ ปิดประตูเอามุ้งกลดลงก็ยิ่งกลัวอยู่ มีแต่กลัวๆ ง่ายๆ อยู่ทุกลมหายใจเข้าออก”

“กลัวตายแล้วท่านอาจารย์ทำอย่างไร?”

“ผมได้พิจารณาสอนตัวเองว่า ...เราลาท่านหลวงปู่ใหญ่ หลวงปู่มั่นมาปราบกิเลสในใจดวงพยศ แล้วยังจะมาแสดงอาการกลัวตายขายชี้น้ำ เราจะมาหลบซ่อนความตายอยู่ในกลดอย่างนี้ มันเป็นการสมควรแล้วหรือ? อยู่ในกลดในมุ้งนี้มันตายไม่เป็นหรือ ที่มนุษย์ไม่เคยตายไม่มีในโลก ถ้ามันจะตายอยู่ตรงไหนก็ตาย หลวงปู่ใหญ่หลวงปู่มั่นท่านบอกว่าไม่ว่าพระหรือโยมในที่สุดก็ต้องตาย เราพิจารณาตายก่อนที่จะตาย หรือจะตายทิ้งไปเปล่า เราจะเป็นโปลานเปล่าอ่านแต่ตำรา ฟังแต่ครูบาอาจารย์เทศน์อบรมสั่งสอน แต่ถึงเวลาเข้าสู่สนามรบจริงกลับกลายเป็นนักหลบผู้ชี้ขาด เป็นปราชญ์ปลอมจอมลงโลก เราจะเป็นอย่างนั้นหรือ? เมื่อคิดอย่างนั้นก็ปลงใจในธรรมว่ายิ่งใหญ่ที่สุด เอ้า!...คราวนี้แหละมันกลัวตรงไหนเราจะแก้มันตรงนั้น ต่อแต่นี้ไปเราจะเชื่อเฉพาะพระธรรม เราเชื่อเรามานานไม่เห็นได้เรื่องอะไร เราควรเอาธรรมเป็นใหญ่ เอาธรรมเป็นหัวหน้า ต่อไปนี้หัวใจและแข่งขาต้องเดินตามธรรม เราต้องอยู่กับธรรมและตายกับธรรม ไม่ใช่อยู่นอกเสือแล้วก็ตายกับเสือ

พระพุทธเจ้าก็บอกแล้วมีใช้หรือว่า ลัทธิเพ ลัทธิตา อเวรา โหนตุ ลัทธิทั้งหลายทั้งปวง เป็นเพื่อนเกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น ไฉนใจเราจึงมาเห็นลัทธิทั้งหลายที่ ร้องระงมอยู่ที่นี่เป็นศัตรูคู่อาฆาตกันไปเสียได้”

ถึงผมคิดสอนตนบอกใจตัวเองอยู่อย่างนั้น แม้เวลาผ่านไป ๒ - ๓ วัน ความกลัวก็ ยังไม่จางหาย ในวันที่ ๔ ตัดสินใจเปิดประตูออก เก็บกลดเก็บมุ้งไม่ต้องกาง ให้เสื้อมัน มองเห็นจะได้ตะครุบเอาไปกินง่าย ๆ นั่งสมาธิอยู่ในถ้ำเสื้อมันเอาไปกินยาก ไปนั่งในที่โล่งแจ้ง หน้าถ้ำให้มันจับเอาไปกินง่าย ๆ สมน้ำหน้ำที่มันซึกล้นนักกลัวหนา

คิดสละตายว่า นั่งอยู่ที่โล่งตรงนี้เสื้อมันก็เห็นยาก ออกไปเดินจงกรมให้มันเห็นชัด ๆ ดึกว่า มันจะได้จับไปกินเร็ว ๆ จะได้ตายไวไว ตัดดวงใจที่กลัวตาย

จึงตัดสินใจออกไปเดินจงกรม เมื่อออกไปเดินจงกรม เสียงเสื้อมันร้องคำรามอยู่ในที่ ไม่ไกล เกิดความกลัวอย่างแรงกล้า ก้าวขาไม่ออก จึงเอามือยกขาให้ก้าวออก กัดเขี้ยวกัดฟันสู้ สู้กับเสือภายใน คือใจของตนเอง หัวใจนี้เต้นตื๊ดตื๊ด ๆ ยังกับว่าจะทะลุหล่นร่วงออกมากอง อยู่ข้างนอก

ปีบบังคับจิตไปมาอยู่อย่างนั้น จิตดวงที่เคยกลัวจนจะหาโลกสมมุติอยู่ไม่ได้ ก็ค่อยอ่อน ความกลัวลง เมื่อจิตถูกปีบบังคับไม่ให้มีทางไป ถูกเราบังคับให้สู้กับความกลัว เดินจงกรม กลับไปกลับมาพักหนึ่ง จิตจึงรวมลงในทางจงกรมเป็นที่อัศจรรย์ยิ่งนัก

พอจิตถอนขึ้นมา ความกลัวไม่รู้ว่าหายไปไหน ใจมีแต่ความกล้าหาญ กล้าจนเกิน ตัว จนถ้าเสือเข้ามาจะเข้าไปลูบหลังมันเล่น เขกหัวมันเล่นได้สบายเลย” หลวงปู่ศรี เล่าการปราบใจดวงพยศด้วยการต่อสู้อย่างเข้มข้นและท้าทาย

“เวลาจิตนี้ฝึกได้ มันกล้าถึงขนาดนี้หรือ? เมื่อฝึกจิตได้อย่างนั้นท่านอาจารย์ทำอย่างไร ต่อไป” พระหลวงพ่อบ่อนสีถามต่อไปด้วยความสนใจและอยากรู้ในการผจญมารและภัย ของพระลูกชาย

“เมื่อผมได้รับชัยชนะเรื่องความกลัว จิตใจก็ขึ้นบาน ดีใจเป็นล้นพ้น อัศจรรย์ใน พระธรรมคำสอนของพระบรมศาสดา จึงรีบเร่งบำเพ็ญสมาธิปัญญาด้วยการพากเพียรอย่างหนักหน่วง หลังจากบิณฑบาตฉันเสร็จแล้ว ก็ออกเดินจงกรมตลอดทั้งวัน พอพลบค่ำนั่งสมาธิ ยันสว่าง เร่งจิตตัวเป็นฟืนเป็นไฟไม่ทอดยปล่อยวาง แม้เดือน ๕ ฤดูแล้ง กลางวัน อากาศร้อนแดดแผดเผาเปรี้ยว ๆ ๆ ก็เดินจงกรมตากแดดอยู่อย่างนั้นทั้งวัน จิตใจมัน เพลิดเพลินในสมาธิธรรมเต็มคำจนลืมวันลืมคืน ลืมความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยทิว ลืมเจ็บลืม ตาย เหมือนว่าตัวเองเป็นพระอรหันต์น้อย ๆ

คิดว่าการลาท่านหลวงปู่ใหญ่หลวงปู่มั่นมาในคราวนี้ เราได้ธรรมสมบัติอันล้ำค่ากลับไป อวดท่านเป็นแน่แท้ แต่ก็ให้เกิดความสงสัยยุบยับลึกลับอยู่ภายในใจ ถึงกับอุทานว่า “เอ๊ย... จิตดวงนี้มันเป็นจังได้ (อย่างไร) แต่ก็ไม่สงสัยไปมากกว่านั้น เพราะสวดยสมาธิธรรม เต็มคำ จนลืมพิจารณาในธรรมข้ออื่นที่ยิ่งกว่า”

เมื่อครบกำหนดที่ลาท่านหลวงปู่ใหญ่ปู่มันมา ก็เตรียมตัวลงจากภูเขาเพื่อหวนกลับไปหาท่านที่สำนักวัดหนองผือ เหมือนนกคุ่มน้อยไผ่บินกลับสู่รวงรัง ย่อมผวาเข้าสู่ชุกซ่อนใต้เงาปีกพ่อแม่ของมันอย่างเพลิดเพลินรีนเริงและเมามัน

“หลวงพ่ (อ๋อนสี) ครับ.. ผมมีเรื่องแปลกที่จะเล่าให้ฟังในระหว่างทางที่เดินธุดงค์กลับ” หลวงปู่ศรี กล่าวเน้นด้วยความเคารพอีกครั้ง

“คือในตอนเช้าในวันที่ลงมาถึงคำไฮ้นั้น มีเหตุการณ์แปลกๆ คือ ในระหว่างที่เดินลงจากถ้ำนั้นมาหมู่บ้าน มีนกคุ่มน้อยตัวหนึ่งน่ารักมาก มันมากางปีกเดินเตาะเตาะๆ ไปมาๆ ขวางทางที่จะเดินไปมาอยู่อย่างนั้น

ครั้นเมื่อผมจะไปทางซ้าย มันก็วิ่งเยาะๆ มาขวางทางซ้ายไว้

ครั้นเมื่อผมจะไปทางขวา มันก็วิ่งเยาะๆ มาขวางทางขวาไว้

ไม่ว่าผมจะไปทางใดๆ นกคุ่มตัวนั้น ก็พยายามกั้นไว้ จะไม่ให้ไปอยู่อย่างนั้น

ผมจึงพูดกับนกคุ่มนั้นว่า “นกคุ่มน้อยตัวน่ารักเอ๋ย... เราอยู่ที่นี้ก็พอสมควรแล้ว ขอเจ้าจงอย่าขวางทางเราเลย เจ้าจงหลีกไปเสีย เราจะรีบไปหาท่านหลวงปู่ใหญ่หลวงปู่มันที่วัดหนองผือ ขอเจ้าจงอนุโมทนา”

พอผมพูดจบเท่านั้นแหละ นกคุ่มตัวนั้นก็กระพือปีกสยายสลัดปีกพืบ ๆ ๆ แล้วก็ไผ่บินจากไป เหมือนว่ามันฟังภาษามนุษย์อย่างเราๆ เรื่อง

“นี่ผมว่ามันเป็นเรื่องแปลกพิสดารจริงๆ ที่นกคุ่มภาษาคน” หลวงปู่ศรีกล่าวกับหลวงพ่ อ๋อนสีที่พยายามฟังอย่างตั้งใจ

ภูมิกรรรมฐานที่วัดป่าบ้านขามป้อม

หลวงปู่ใหญ่หลวงปู่มั่นเห็นว่า เป็นโมหะสมาธิ

หลวงปู่ศรีได้สนทนาธรรมกับพระหลวงพ่อบุญสืต่อไปอีกว่า..

เมื่อผมลงจากถ้ำฯ กลับไปวัดหนองผือไปเล่าเรื่องให้หลวงปู่มั่นฟัง ท่านจึงว่า

“จิตของเราเมื่อสงบแล้ว มันไม่อยากทำอย่างอื่น พอนิ่งสมาธิ จิตวิ่งเข้าไปหลบอยู่ในความสงบทันที โลกนี้โลกหน้าโลกไหนจะเป็นอย่างไรมันไม่สนใจที่จะพิจารณา พอเข้าสมาธิ มันก็วิ่งเข้าไปสู่ความสงบทันที จิตมันเป็นอย่างนี้จนเคยชิน มันเหมือนกับว่าควายน้อยที่เคยแอบไปกินกล้วย ถ้าเคยกินแล้ววันหลังมันต้องแอบไปกินอีก”

และหลวงปู่มั่นได้กล่าวยั่วว่า “โอ้ย!...สมาธิแบบนี้มันเป็นโมหะสมาธิ สมาธิมืด จิตขั้นที่ เป็นสมาธิมืด มันไม่ได้เรื่องดอก ปัญญา มันออกเดินไม่ได้ ถ้าไม่แก้ตายแท้เด๊ะ อย่าเข้าสมาธิแบบนี้”

“หลวงพ่อกับเมื่อได้บรรยายอย่างนั้น จากที่เคยคิดว่าเป็นสัจธรรมกลับกลายเป็นนรก ผมจึงมาเร่งสมาธิ เร่งสติ แม้ทำถึงขนาดนั้น มันก็ยังหาทางที่จะหลบเข้าสมาธิ จึงต้องเร่งพุทโธ ๆ เร็ว ๆ ไว ๆ เข้าไว้ ตลอดวันคืนวันแต่หลับ เมื่อนึกถึงคำหลวงปู่มั่นก็มานึกถึงเหมือนในสมัยผมเป็นหนุ่มขี่เกวียนขึ้นม้า เมื่อถึงสถานที่ที่มีคนแข็งแะ เสียงดังแซว ๆ แล้ววิ่งหรือม้านั้นมันอยากแะเข้าไปทันที ดึงไว้เท่าไรมันก็ไม่ฟัง

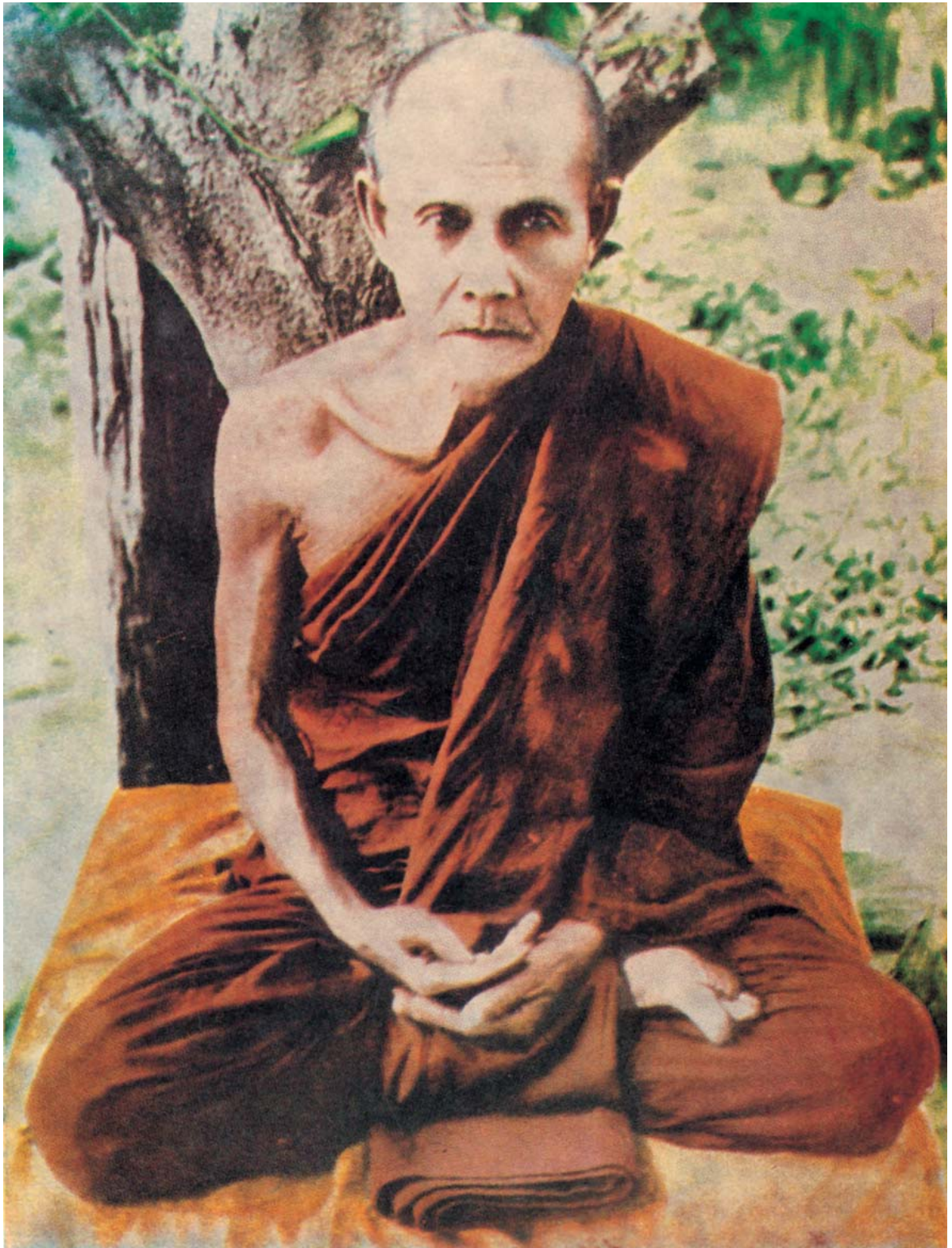
จิตที่มันเคยไหลลื่นไปตามอารมณ์ของจิตที่ปรารถนา ก็อย่างนั้นเหมือนกัน ถ้าหวังจะแก้ความคิดความเห็นให้ถูกต้องเป็น ปัญญาสัมมาทิฐิ จิตต้องอาศัยสติคุมเชิงอยู่ตลอดเวลา จิตใจคนเราที่วุ่น ๆ ก็เหมือนอย่างเดียวกันนี่ละครับ”

หลวงปู่ศรีจึงสรุปตอนท้ายให้พระหลวงพ่อบุญสืเป็นผู้เป็นบิดาฟังว่า...

“ฉะนั้น ผมบอกได้เลยว่า จิตของพ่อเวลานี้เป็นโมหะสมาธิเหมือนที่ผมเคยเป็น การทรมานหรือการดลในสิ่งที่มันต้องการ ต้องสังเกตติดตามอยู่ตลอด เผลอสติเมื่อใด เดี่ยวจิตจะหันเหไปทางอื่นทันที เราต้องนำช้อย (ตามรอย) สะกดรอยจิตติดตามไป คือตามรอยจิตเหมือนกับตามรอยโจรขโมยหรือผู้ร้าย เพื่อจับตัวมาเข้าคุก หรือคล้าย ๆ กับพวกล่าสัตว์เขานำช้อย (ตามรอย) ล่าสัตว์ถ้าเผลอ (ไม่) ได้ นี่เป็นการฝึกสติ เมื่อสติดีแล้วก็อย่าปล่อยใจออกไปหลบเข้าพักสมาธิอย่างนั้นอีก ให้พยายามพิจารณาทางด้านปัญญา ด้วยการคลี่คลายสภาวะกาย ด้วยอนุโลมและปฏิโลม แจกแจงให้เห็นสภาพความเป็นจริง ด้วยอสุภะ อสุภัง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา”

เมื่อหลวงปู่ศรีท่านกล่าวจบลง พระหลวงพ่อบุญสืได้ปิติเกิดความสุขซึ่งซึมซาบในธรรมคำสอนอันเป็นหลักแห่งความจริง ท่านทั้งสองได้สนทนาธรรมกันเป็นเวลานานพอสมควร เป็นภาพที่หาดูได้ยากยิ่งนัก สมเป็นสมณศากยบุตรพุทธชิโนรส

แม้ผู้เป็นบิดาจะบวชก่อน แต่ท่านทั้งสองก็เคารพธรรม คือหลักความจริง จึงนับว่าหลวงปู่ศรีท่านเป็นผู้กตัญญูรู้คุณต่อบิดาอย่างแท้จริง ●

ท่านพระอาจารย์มั่น ภูริทตฺโต